

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

**Ζ' ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΩΓΗΣ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥΣ
ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΣ**

ΕΤΟΣ 2022

**Ακαδημίας 3
ΤΚ 106 71, Αθήνα**

Δεκέμβριος 2023

**Η Ετήσια Έκθεση της Ελληνικής Διμερούς και Πολυμερούς
Κρατικής Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας, έτους 2022
εκπονήθηκε από την Ζ3 Διεύθυνση Πολιτικής Αναπτυξιακής
Συνεργασίας**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΡΟΕΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	3
(α) Κατανομή Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας.....	4
(β) Επιδόσεις Δωρητών Διμερούς Βοήθειας.....	4
2. ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	5
(α) Διμερής Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια Ελλάδα.....	5
(β) Πολυμερής Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια Ελλάδα.....	5
3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟ Ζ' ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΚΑΙ	
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΩΓΗΣ	6
(α) Εθνικό Πρόγραμμα Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας	6
(β) Ανθρωπιστική Δράση	6
(γ) Πρόγραμμα Ιατρικής Εμβρύου και Προγεννητικού Ελέγχου σε Συνεργασία με Ίδρυμα “Fetal Medicine Foundation” Λονδίνου	8
(δ) Συντονισμός και Διαχείριση Θεμάτων Συνδεόμενων με Πανδημία COVID-19	9
(ε) Συμβούλια Υπουργών Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Συναντήσεις Γενικών Διευθυντών Αναπτυξιακής Συνεργασίας.....	9
(στ) Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Συναντήσεις.....	10
(ζ) Διμερείς Συναντήσεις/Επισκέψεις.....	11
(η) Ομάδες Εργασίας Συμβουλίου Ευρωπαϊκής Ένωσης	13
(θ) Δεύτερη Επιτροπή ΟΗΕ (Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή) - Λοιπές Συναντήσεις Υψηλού Επιπέδου ΟΗΕ	14
(ι) Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας/Development Assistance Committee (DAC)/ΟΟΣΑ	16
(ια) Εμβληματικές Πρωτοβουλίες “Team Europe Initiatives” (TEIs).....	17
(ιβ) Άλλες Δράσεις.....	18
(ιγ) Προοπτικές Υπηρεσίας.....	19
(ιδ) Νομοθετικό Πλαίσιο	20
(ιε) Δικαστικές Διαφορές.....	20
(ιστ) Αλληλογραφία με Υποδίκους - Παροχή Στοιχείων	20
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	21

1. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΡΟΕΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ¹

Το έτος **2022** τα μέλη («δωρητές») της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας/Development Assistance Committee (DAC) του ΟΟΣΑ παρείχαν Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια (ΚΑΒ)/Official Development Assistance (ODA) ύψους **204,09 δισ. δολ. ΗΠΑ** (σε τρέχουσες τιμές), σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 13,6% σε σχέση με το 2021 και φτάνοντας σε νέο ιστορικό υψηλό για τέταρτη συνεχή χρονιά. Η ΚΑΒ των μελών DAC² αντιπροσωπεύει το **0,36%** (από 0,33% το 2021) του συνολικού Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματός τους (ΑΕΕ), ποσοστό αρκετά χαμηλότερο από τον στόχο που έχει τεθεί από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών για 0,70%.

Η σημαντική αύξηση της Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας που παρατηρήθηκε το 2022 οφειλόταν κυρίως στις «δαπάνες υπέρ προσφύγων εντός επικρατείας» (in-donor refugee costs), οι οποίες ανήλθαν σε 29,3 δισ. δολ. ΗΠΑ, ποσό που αντιστοιχεί στο 14,4% της συνολικής ΚΑΒ των χωρών μελών της DAC κατά το διάστημα αυτό. Εξαιρουμένων αυτών των δαπανών, η ΚΑΒ παρουσίασε αύξηση κατά 4,6% σε σχέση με το 2021. Η βοήθεια προς την Ουκρανία συνέβαλε επίσης στην αύξηση της ΚΑΒ, καθώς ανήλθε σε 16,1 δισ. δολ. ΗΠΑ (εκ των οποίων 1,8 δισ. δολ. ΗΠΑ με τη μορφή ανθρωπιστικής βοήθειας), ποσό που αντιστοιχεί στο 7,8% της συνολικής ΚΑΒ.

Τα μέλη της DAC δαπάνησαν, επίσης, 11,2 δισ. δολ. ΗΠΑ σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, ποσό μειωμένο κατά 45% σε σύγκριση με το 2021. Οι δωρεές εμβολίων ανήλθαν σε 1,53 δισ. δολ. ΗΠΑ, μειωμένες κατά 74,1% σε σύγκριση με το 2021. Εξ αυτών, 1,51 δισ. δολ. ΗΠΑ αφορούσαν δωρεές πλεοναζουσών δόσεων, 16 εκ. δολ. ΗΠΑ διατέθηκαν σε δωρεές δόσεων που αγοράστηκαν ειδικά για το σκοπό αυτό και 5 εκ. δολ. ΗΠΑ κάλυψαν κόστη μεταφοράς. Για τις δωρεές πλεοναζουσών δόσεων τα κράτη μέλη της DAC (πλην ενός) εφάρμοσαν την προτεινόμενη από τον ΟΟΣΑ τιμή, η οποία ήταν 6,66 δολ. ΗΠΑ ανά δόση.

Στο πλαίσιο της Ατζέντας 2030 για την επίτευξη των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) σε παγκόσμιο επίπεδο (Απόφαση 70^{ης} Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών A/RES/70/1/25.9.2015, «Μετασχηματίζοντας τον Κόσμο μας: Η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη³»), ο ΟΟΣΑ έχει προσαρμόσει την καταγραφή των αναπτυξιακών προγραμμάτων κατά τρόπο ώστε να αποτυπώνεται ακριβέστερα ο αντίκτυπος της εκάστοτε δράσης στην

¹ Βλ. ιστοσελίδα: <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-data/statisticsonresourceflowstodevelopingcountries.htm>.

² Μέλη της DAC/ΟΟΣΑ : Αυστραλία, Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, ΗΠΑ, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιαπωνία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Ισλανδία, Καναδάς, Κορέα, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σουηδία, Σλοβακία, Σλοβενία, Τσεχία, Φιλανδία και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

³ Βλ. ιστοσελίδα: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf?OpenElement>.

επίτευξη των ΣΒΑ, συμβάλλοντας έτσι στην υλοποίησή τους. Για τον λόγο αυτό έχουν εισαχθεί νέες μεταβλητές (πεδία) που αφορούν την καταγραφή των ΣΒΑ (σε επίπεδο 17 Στόχων και 169 Υποστόχων).

(α) Κατανομή Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας

Η Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια (ΚΑΒ) διοχετεύεται είτε απευθείας στις αποδέκτριες χώρες (διμερής βοήθεια), είτε μέσω διεθνών αναπτυξιακών οργανισμών (πολυμερής βοήθεια).

Το 2022, η **διμερής βοήθεια** για προγράμματα, έργα και τεχνική βοήθεια (εξαιρουμένων, δηλαδή, των δαπανών υπέρ προσφύγων εντός επικρατείας και της ανθρωπιστικής βοήθειας) αυξήθηκε κατά 12,7%, μέρος της οποίας οφείλεται στην ειδική βοήθεια προς την Ουκρανία. Η ανθρωπιστική βοήθεια ανήλθε σε 22,3 δισ. δολ. ΗΠΑ, αυξημένη κατά 1,0% σε σύγκριση με το 2021.

Όσον αφορά στην **πολυμερή βοήθεια**, οι συνεισφορές στους βασικούς προϋπολογισμούς των διεθνών οργανισμών παρέμειναν σταθερές, αλλά ως ποσοστό της ΚΑΒ ανήλθαν σε 25,4%, σε σύγκριση με περίπου 30% τα προηγούμενα έτη, λόγω των αυξήσεων που παρατηρήθηκαν στην διμερή βοήθεια.

(β) Επιδόσεις Δωρητών Διμερούς Βοήθειας

Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής εξακολούθησαν να είναι ο μεγαλύτερος δωρητής παγκοσμίως, κατά το 2022, με καθαρές ροές της τάξης των 55,3 δισ. δολ. ΗΠΑ, περίπου το ένα τέταρτο της συνολικής βοήθειας των μελών της DAC. Ακολουούθησαν η Γερμανία με 35,0 δισ. δολ. ΗΠΑ, η Ιαπωνία με 17,5 δισ. δολ. ΗΠΑ, η Γαλλία με 15,9 δισ. δολ. ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο με 15,7 δισ. δολ. ΗΠΑ.

Οι χώρες που πέτυχαν ή υπερέβησαν τον στόχο των Ηνωμένων Εθνών για ποσοστό ΚΑΒ επί του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος ίσο με 0,70%, το 2022, ήταν το Λουξεμβούργο (1,00%), η Σουηδία (0,90%), η Νορβηγία (0,86%), η Γερμανία (0,83%) και η Δανία (0,70%).

Πολλές χώρες μη μέλη της DAC, έχουν μακρά παράδοση στην αναπτυξιακή συνεργασία. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ για το 2022, η αναπτυξιακή βοήθεια της Τουρκίας αντιστοιχούσε στο 0,79% του ΑΕΕ της και η αναπτυξιακή βοήθεια της Σαουδικής Αραβίας αντιστοιχούσε στο 0,74% του ΑΕΕ, υπερβαίνοντας έτσι τον στόχο του 0,70% ΚΑΒ/ΑΕΕ. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι δωρητρίες χώρες που δεν είναι μέλη της DAC, δεν υποχρεούνται να τηρούν τις προδιαγραφές τις DAC ως προς το περιεχόμενο και τις διαδικασίες παροχής αναπτυξιακής βοήθειας.

2. ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η συνολική, διμερής και πολυμερής, Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια της Ελλάδας ανήλθε το **2022** σε **360,44 εκ. δολ. ΗΠΑ** (ποσοστό **0,17%** του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος), σημειώνοντας αύξηση σε σχέση με το 2021 (341 εκ. δολ. ΗΠΑ, ποσοστό 0,16% του ΑΕΕ).

Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια Ελλάδος 2022

Μορφή Βοήθειας	2022	
Διμερής (ΟΔΑ)	99,96	0,05% ΑΕΕ
Πολυμερής (ΟΔΑ)	260,48	0,12% ΑΕΕ
ΣΥΝΟΛΟ	360,44	0,17% ΑΕΕ

Σε εκ. δολ. ΗΠΑ (ΑΕΕ 2022: 218,088 δισ. δολ. ΗΠΑ)

(α) Διμερής Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια Ελλάδας

Η συνολικώς παρασχεθείσα από την χώρα μας **διμερής** Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια κατά το έτος 2022, ανήλθε σε **99,96 εκ. δολ. ΗΠΑ** (η αντίστοιχη για το 2021 ήταν 74,49 εκ. δολ. ΗΠΑ).

Η διμερής βοήθεια της Ελλάδας παρέχεται από σειρά Υπουργείων και αφορά κυρίως σε υποστήριξη και προστασία προσφύγων (δαπάνες υπέρ προσφύγων εντός της ελληνικής επικρατείας συνολικού ύψους 73,01 εκ. δολ. ΗΠΑ το 2022 έναντι 36,49 εκ. δολ. ΗΠΑ το 2021), συνεισφορές σε συγκεκριμένα Προγράμματα και Ταμεία, τα οποία τελούν υπό την διαχείριση Διεθνών Οργανισμών (19,63 εκ. δολ. ΗΠΑ) και παροχή υποτροφιών σε φοιτητές από αναπτυσσόμενες χώρες για τη φοίτησή τους σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα (1,68 εκ. δολ. ΗΠΑ). Συνολικά, το 2022 παρατηρήθηκε αύξηση της διμερούς βοήθειας κατά 34,2%, λόγω αύξησης των δαπανών υπέρ προσφύγων εντός της ελληνικής επικρατείας.

Κατανομή της βοήθειας (σε εκ. δολ. ΗΠΑ) ανά γεωγραφική περιοχή:

- Ευρώπη: 3,98 εκ. δολ. ΗΠΑ
- Ασία: 4,56 εκ. δολ. ΗΠΑ
- Αφρική: 16,84 εκ. δολ. ΗΠΑ
- Αναπτυσσόμενες χώρες γενικά: 74,58 εκ. δολ. ΗΠΑ (συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες υπέρ προσφύγων εντός της ελληνικής επικρατείας)

(β) Πολυμερής Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια Ελλάδας

Η συνολική **πολυμερής** Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια (ΚΑΒ) που παρασχέθηκε από την Ελλάδα το 2022 ανήλθε σε **260,48 εκ. δολ. ΗΠΑ** (το 2021 ανήλθε σε 267,29 εκ. δολ. ΗΠΑ).

Η πολυμερής ΚΑΒ παρέχεται από σειρά Υπουργείων, τα οποία ανάλογα με το αντικείμενο και τις υποχρεώσεις τους, οι οποίες απορρέουν από Διεθνείς Συμβάσεις, παρέχουν πιστώσεις για διεθνείς αναπτυξιακούς σκοπούς

(στήριξη σε αναπτυσσόμενες χώρες, αρωγή σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης κ.ά.), οι δε δράσεις υλοποιούνται κυρίως μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Εθνών. Οι συνολικοί πόροι, οι οποίοι διετεθήσαν από την Ελλάδα στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξωτερική αναπτυξιακή βοήθεια, ανήλθαν σε 246,25 εκ. δολ. ΗΠΑ, εκ των οποίων τα 43,8 εκ. δολ. ΗΠΑ αντιστοιχούν στη συμφωνηθείσα συνεισφορά της χώρας στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ETA/EDF). Το ποσό των 10,46 εκ. δολ. ΗΠΑ διατέθηκε σε Οργανισμούς του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, 0,34 εκ. δολ. ΗΠΑ σε περιφερειακές αναπτυξιακές τράπεζες και 3,43 εκ. δολ. ΗΠΑ σε λοιπούς διεθνείς οργανισμούς.

3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟ Ζ' ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΩΓΗΣ

(α) Εθνικό Πρόγραμμα Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας

Το Τετραετές Εθνικό Πρόγραμμα Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας 2022-2025 περιγράφει την ελληνική πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας, το στρατηγικό πλαίσιο του προγράμματος υποτροφιών, τη στρατηγική της διμερούς συνεργασίας, τις μορφές υλοποίησης και τη γεωγραφική στόχευση των δράσεων της χώρας μας.

Το Πρόγραμμα προβλέπει την επανεκκίνηση διμερών προγραμμάτων αναπτυξιακής βοήθειας, σε ένα περιορισμένο αριθμό επιλεγμένων χωρών της Υποσαχαρικής Αφρικής, Μέσης Ανατολής, Βαλκανίων και Μαύρης Θάλασσας. Η γεωγραφική στρατηγική επικεντρώνεται σε περιοχές και χώρες προτεραιότητας, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ελλάδας αλλά και τους στόχους της εξωτερικής πολιτικής.

(β) Ανθρωπιστική Δράση

Η Ζ' Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακής και Ανθρωπιστικής Αρωγής εισηγείται την κατάλληλη κατά περίπτωση ανταπόκριση της χώρας μας σε εκκλήσεις Διεθνών Οργανισμών για συνεισφορές, καθώς και διμερώς για χώρες ευρισκόμενες σε ανθρωπιστική κρίση. Κατά το 2022 προωθήθηκαν οι ακόλουθες εισηγήσεις:

- Συνεισφορά 30.000 ευρώ στο Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για το Συντονισμό των Ανθρωπιστικών Υποθέσεων (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, OCHA), για την Υεμένη, στο πλαίσιο Υψηλού Επιπέδου συνάντησης για την ανθρωπιστική κατάσταση στην Υεμένη (Μάρτιος 2022).
- Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας (φαρμακευτικό υλικό, σκηνές, χειρουργικά γάντια, κουβέρτες και υπνόσακοι), σε συνεργασία με το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας και τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό, στο Πακιστάν (Σεπτέμβριος 2022).

- Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας (ιατροφαρμακευτικό υλικό, ιατροτεχνικός εξοπλισμός, τρόφιμα μακράς διάρκειας, είδη προσωρινής στέγασης και είδη πρώτης ανάγκης), μέσω των Υπουργείων Υγείας, Άμυνας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτικής Προστασίας, καθώς και του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, στην Ουκρανία, ύψους 7.051.842 ευρώ (2022).
- Συνεισφορά ύψους 200.000 ευρώ σε στοχευμένες δράσεις της UNICEF για τα παιδιά εντός της Ουκρανίας, στο πλαίσιο της Διεθνούς Έκκλησης της UNICEF για την ανθρωπιστική κρίση στην Ουκρανία (Δεκέμβριος 2022).
- Συνεισφορά ύψους 40.000 ευρώ μέσω της Ύπατης Αρμοστείας των ΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), για τη στήριξη της Μολδαβικής Κυβέρνησης στην προσπάθειά της για περίθαλψη Ουκρανών προσφύγων, σε συνέχεια της σχετικής Διάσκεψης Δωρητών του Βερολίνου (Απρίλιος 2022).
- Συνεισφορά ύψους 100.000 ευρώ, μέσω UNICEF, για τα παιδιά της Συρίας, στο πλαίσιο της 6ης Διάσκεψης των Βρυξελλών για τη Συρία ("Supporting the future of Syria and the region", 9-10 Μαΐου 2022).
- Συνεισφορά ύψους 200.000 ευρώ για διάσωση πλοίου υπό την επωνυμία SAFER (Safer Salvage Operation Project/SSOP), που βρίσκεται στα ανοικτά της Υεμένης (Νότια Ερυθρά Θάλασσα), μέσω του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη (UNDP), στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης των ΗΕ στη Νέα Υόρκη (Σεπτέμβριος 2022).
- Εθελοντική συνεισφορά ύψους 30.000 ευρώ για ενίσχυση βασικών πόρων, στο πλαίσιο της Έκκλησης του Ταμείου Πληθυσμού των Ηνωμένων Εθνών (UNFPA) για την παροχή υπηρεσιών διάσωσης και προστασίας σε γυναίκες, κορίτσια και νέους (2022).
- Συνεισφορά (αγορά υλικών) για την πραγματοποίηση έργων στο οδικό δίκτυο Δήμου Δρόπολης της Αλβανίας (2022).
- Συμμετοχή σε πρόγραμμα του WFP (World Food Programme - Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα), για την αποκατάσταση του λιμένος της Βεγγάζης στη Λιβύη (2022 και 2023), ύψους 551.000 ευρώ.
- Οικονομική συνεισφορά 30.000 ευρώ στην Υπηρεσία Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για την παροχή βοήθειας στους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες (UNRWA), σε συνέχεια πολιτικής δέσμευσης στο πλαίσιο συναφούς Διεθνούς Διάσκεψης στις Βρυξέλλες (16 Νοεμβρίου 2021)
- Οικονομική συνεισφορά 30.000 ευρώ στην Υπηρεσία Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για την παροχή βοήθειας στους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες (UNRWA), σε συνέχεια πολιτικής δέσμευσης στο πλαίσιο συναφούς Διεθνούς Διάσκεψης στη Νέα Υόρκη (23 Ιουνίου 2022).

(γ) Πρόγραμμα Ιατρικής Εμβρύου και Προγεννητικού Ελέγχου σε Συνεργασία με Ίδρυμα “Fetal Medicine Foundation” Λονδίνου

Το Υπουργείο Εξωτερικών ξεκίνησε, το 2022, την υλοποίηση προγράμματος για τη σύσταση Μονάδων Ιατρικής του Εμβρύου - Προγεννητικού Ελέγχου και σχετικής εκπαίδευσης, με τη συνεργασία του ιδρύματος “Fetal Medicine Foundation” του Λονδίνου. Το πρόγραμμα προβλέπεται να υλοποιηθεί σε πέντε χώρες (Αλβανία, Αρμενία, Βόρεια Μακεδονία, Μολδαβία και Αιθιοπία), καθώς και στο Κόσοβο⁴.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις παρακάτω δράσεις, για την περίοδο 2022-2025:

1. Δημιουργία/ανάπτυξη Μονάδας Ιατρικής του Εμβρύου (Fetal Medicine Unit), στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος υγείας, η οποία θα στεγάζεται στη Μαιευτική-Γυναικολογική Κλινική ενός δημόσιου νοσοκομείου της πρωτεύουσας, επιλογής του Υπουργείου Υγείας της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται χορήγηση εξοπλισμού (μηχανήματα υπερήχων, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικό και έπιπλα) στη Μονάδα Ιατρικής του Εμβρύου από το “Fetal Medicine Foundation”.

2. Δημιουργία εκπαιδευτικού προγράμματος ιατρικής του εμβρύου: (i) Θεσμοθέτηση μεταπτυχιακού διπλώματος, επιπέδου MSc σε συνεργασία με την Ιατρική Σχολή δημόσιου πανεπιστημίου. (ii) Παροχή υποτροφιών (fellowships) δύο ετών στο “Fetal Medicine Foundation” για σπουδές στο “Kings College Hospital” του Λονδίνου. Οι ιατροί που θα εκπαιδευτούν θα στελεχώσουν τη Μονάδα Ιατρικής του Εμβρύου στη χώρα καταγωγής τους και θα εκπαιδεύσουν και άλλους ιατρούς στον τομέα αυτό.

Το “Fetal Medicine Foundation” του Λονδίνου (<https://fetalmedicine.org/>) αποτελεί μη κερδοσκοπικό ίδρυμα με στόχο τη διάδοση και ευρεία χρήση της πρωτοποριακής έρευνας και μεθόδων που έχει αναπτύξει το “Fetal Medicine Centre” και έχουν συμβάλει εξαιρετικά στη διάγνωση και αντιμετώπιση προβλημάτων κατά τη διάρκεια της κύησης. Το πρόγραμμα, το οποίο θα υλοποιηθεί σε στενή συνεργασία με τα Υπουργεία Υγείας των αντίστοιχων χωρών, αποτελεί μια πολύτιμη μεταφορά τεχνογνωσίας και υποστήριξη στην εφαρμογή μεθόδων που συμβάλλουν στη βελτίωση της υγείας εμβρύων και εγκύων, μείωση της θνησιμότητας καθώς και συμμετοχής των ιατρών σε ιατρική τεχνολογία και έρευνα αιχμής.

Έως το τέλος του 2022 είχαν υπογραφεί τα σχετικά Μνημόνια Συνεργασίας: (α) με την Αρμενία, στις 29 Νοεμβρίου 2022, με την υπογραφή της Υπουργού Υγείας της Αρμενίας, κας Anahit Avenesyan και

(β) με την Βόρεια Μακεδονία, στις 9 Δεκεμβρίου 2022, με την υπογραφή του Υπουργού Υγείας Dr. Bekim Sali.

⁴ Η ονομασία αυτή τελεί υπό την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και είναι σύμφωνη με την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΣΑ ΗΕ) 1244/1999 και τη Γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου (ΔΔΧ) σχετικά με την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κόσοβου.

(δ) Συντονισμός και Διαχείριση Θεμάτων Συνδεόμενων με Πανδημία COVID-19

Η Ζ' Γενική Διεύθυνση έχοντας αναλάβει, ήδη από το 2021, τον συντονισμό και τη διαχείριση θεμάτων συνδεόμενων με την πανδημία της COVID-19, οργάνωσε τις αποστολές εμβολίων σε αναπτυσσόμενες χώρες, τόσο διμερώς όσο και μέσω COVAX.

ΔΩΡΕΕΣ ΔΙΜΕΡΩΣ			
Γκαμπόν	150.000	6.1.2022	Johnson & Johnson
Ιράν	193.020	12.1.2022	Astra Zeneca
Λιβύη	30.420	17.11.2022	Pfizer
Αρμενία	35.000	23.2.2022	Moderna
ΣΥΝΟΛΙΚΑ	408.440		

ΔΩΡΕΕΣ ΜΕΣΩ COVAX			
Ινδονησία	362.000	10.1.2022	Astra Zeneca
Αιθιοπία	1.346.400	27.1.2022	Johnson & Johnson
Νιγηρία	906.450	7.2.2022	Johnson & Johnson
ΣΥΝΟΛΙΚΑ	2.614.850		

(ε) Συμβούλια Υπουργών Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Συναντήσεις Γενικών Διευθυντών Αναπτυξιακής Συνεργασίας

Η Ζ' Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακής και Ανθρωπιστικής Αρωγής συμμετείχε και προετοίμασε υπηρεσιακό φάκελο για την εκπροσώπηση της χώρας μας στα ακόλουθα Συμβούλια Υπουργών Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Συναντήσεις Γενικών Διευθυντών Αναπτυξιακής Συνεργασίας:

- Άτυπη Σύνοδος Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων (ΣΕΥ)/Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Μονπελιέ, 6-7 Μαρτίου 2022)
- Συνάντηση Γενικών Διευθυντών Αναπτυξιακής Συνεργασίας ΕΕ (Παρίσι, 5-6 Απριλίου 2022)
- Σύνοδος Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων (ΣΕΥ)/Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Βρυξέλλες, 20 Μαΐου 2022)
- Συνάντηση Γενικών Διευθυντών Αναπτυξιακής Συνεργασίας ΕΕ (Βρυξέλλες, 21-22 Ιουνίου 2022)
- Συνάντηση Γενικών Διευθυντών Αναπτυξιακής Συνεργασίας της ΕΕ (Βρυξέλλες, 28 Σεπτεμβρίου 2022)
- Σύνοδος Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων (ΣΕΥ)/Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Βρυξέλλες, 28 Νοεμβρίου 2022)
- Συνάντηση Γενικών Διευθυντών Αναπτυξιακής Συνεργασίας της ΕΕ (Πράγα, 16 Δεκεμβρίου 2022)

(στ) Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Συναντήσεις

Η Ζ' Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακής και Ανθρωπιστικής Αρωγής συμμετείχε και/ή προετοίμασε τον υπηρεσιακό φάκελο για την εκπροσώπηση της χώρας μας στις ακόλουθες διεθνείς συναντήσεις:

- Άτυπη Σύνοδος ("Gymnich") Υπουργών Εξωτερικών κρατών-μελών ΕΕ (Βρέστη, 13-14 Ιανουαρίου 2022)
- Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων (Βρυξέλλες, 24 Ιανουαρίου 2022)
- Ευρωπαϊκό Ανθρωπιστικό Forum (Βρυξέλλες, 21-23 Μαρτίου 2022)
- Διεθνής Διάσκεψη Δωρητών για την Ουκρανία (Βαρσοβία, 5 Μαΐου 2022)
- Προγραμματισμένες διμερείς συναντήσεις κ. Υπουργού σε περιθώριο Υπουργικής Συνάντησης του Παγκόσμιου Συνασπισμού κατά του ISIS (Μαρακές, 11 Μαΐου 2022).
- Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων (Λουξεμβούργο, 21 Ιουνίου 2022)
- Συμμετοχή κ. Υπουργού σε "Ukraine Recovery Conference" (Lugano, 4-5 Ιουλίου 2022)
- Υπουργική Διάσκεψη Υποστήριξης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας (Βουκουρέστι, 15 Ιουλίου 2022)
- Διάλογος Αραβικών Χωρών-DAC (Arab-DAC Dialogue) (Βρυξέλλες, 15 Σεπτεμβρίου 2022)
- Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων (Βρυξέλλες, 20 Σεπτεμβρίου 2022)
- Διεθνές Επενδυτικό Συνέδριο «Ανοικοδόμηση της Ουκρανίας σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα» (29.9.2022)
- Άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Πράγα, 7 Οκτωβρίου 2022)
- Συνάντηση Ομάδας Φίλων για τις Γυναίκες στο Αφγανιστάν (19 Οκτωβρίου 2022)
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Βρυξέλλες, 20-21 Οκτωβρίου 2022)
- Διεθνής Διάσκεψη Εμπειρογνομόνων για την Ανάκαμψη, Ανασυγκρότηση και Εκσυγχρονισμό Ουκρανίας (Βερολίνο, 25 Οκτωβρίου 2022)
- Στρογγυλή τράπεζα του European Business Summit (Βρυξέλλες, 17 Νοεμβρίου 2022)
- Διάσκεψη Αλληλεγγύης για την Ουκρανία (Παρίσι, 13 Δεκεμβρίου 2022)
- Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων (Βρυξέλλες, 13 Δεκεμβρίου 2022)
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Βρυξέλλες, 15-16 Δεκεμβρίου 2022)

(ζ) Διμερείς Συναντήσεις/Επισκέψεις

Η Ζ' Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακής και Ανθρωπιστικής Αρωγής προετοίμασε τον υπηρεσιακό φάκελο για τις ακόλουθες διμερείς συναντήσεις, κατά το 2022:

- Συνάντηση εργασίας Υφυπουργού Εξωτερικών κ. Φραγκογιάννη και Υπουργού Γεωργίας και Υδάτινων Πόρων της Περιφέρειας του Κουρδιστάν (KRI) στην Αθήνα, 27 Ιανουαρίου 2022
- Επισκέψεις Υπουργού Εξωτερικών σε Πράσινο Ακρωτήριο και Σενεγάλη, 23 Φεβρουαρίου 2022
- Επίσκεψη κας Προέδρου της Δημοκρατίας στη Μολδαβία, 28 Φεβρουαρίου-2 Μαρτίου 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών Ρουάντας στην Αθήνα, 11 Μαρτίου 2022
- Επίσκεψη Υφυπουργού Εξωτερικών στην Πρίστινα, 12-13 Απριλίου 2022
- Επίσκεψη Υφυπουργού κ. Φραγκογιάννη στο Αργυρόκαστρο, 27-29 Απριλίου 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών στο Κόσοβο, 8 Ιουνίου 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών στα Τίρανα, 23 Μαΐου 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών Κένυας στην Αθήνα, 8-10 Μαΐου 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών στο Βελιγράδι, 2 Ιουλίου 2022
- Διμερής συνάντηση Υφυπουργού κ. Φραγκογιάννη με Γενικό Γραμματέα Εμπορίου, Βιομηχανίας και Προμηθειών Ιορδανίας στην Αθήνα, 5-6 Ιουλίου 2022, στο πλαίσιο της 5η Μικτής Διυπουργικής Επιτροπής Ελλάδας - Ιορδανίας
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών Νιγηρίας στην Αθήνα, 8 Ιουλίου 2022
- Διμερής συνάντηση Υπουργού Εξωτερικών με ομόλογό του Δανίας σε πλαίσιο συμμετοχής στην Υπουργική Διάσκεψη για τη λογοδοσία στην Ουκρανία στη Χάγη, 14 Ιουλίου 2022
- Συναντήσεις Υπουργού Εξωτερικών με Πρέσβεις Αιθιοπίας, Γκάνας και Ρουάντας, 19 Ιουλίου 2022
- Συνάντηση του Υπουργού Εξωτερικών με τον Πρέσβη της Αιθιοπίας, 19 Ιουλίου 2022
- Διμερείς διαβουλεύσεις Ελλάδος - Ηνωμένου Βασιλείου σε επίπεδο Γενικών Γραμματέων στο Λονδίνο, 20-21 Ιουλίου 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών Γερμανίας στην Αθήνα, 29 Ιουλίου 2022
- Συνάντηση Υπουργού Εξωτερικών με Γαλλίδα ομόλογό στο Παρίσι, 29 Ιουλίου 2022

- Συνάντηση κ. Πρωθυπουργού με Πρόεδρο των ΗΑΕ στη Αθήνα, 25 Αυγούστου 2022
- Συναντήσεις Υπουργού Εξωτερικών με πολιτειακή ηγεσία Τσεχίας επ' ευκαιρία συμμετοχής του στο Συμβούλιο "Gymnich" στην Πράγα, 29-30 Αυγούστου 2022
- Επίσκεψη Προέδρου της Δημοκρατίας της Σλοβακίας στην Αθήνα, 6-7 Σεπτεμβρίου 2022
- Επίσκεψη κας Προέδρου της Δημοκρατίας στο Κίεβο, Σεπτέμβριος 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών στην Αρμενία στο Ερεβάν, 27 Σεπτεμβρίου 2022
- Συνάντηση Πρωθυπουργού με Πρόεδρο Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κα Ursula von der Leyen στην Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 2022.
- Συναντήσεις Υπουργού Εξωτερικών με τους ομολόγους του των Τσαντ και Λ.Δ. Κονγκό, σε περιθώριο Υπουργικής Συνάντησης του Παγκόσμιου Συνασπισμού κατά του ISIS κατά την Εβδομάδα Υψηλού Επιπέδου 77ης ΓΣΗΕ
- Τριμερής συνάντηση Υπουργών Εξωτερικών Ελλάδος-Κύπρου-Αιγύπτου στο πλαίσιο Εβδομάδας Υψηλού Επιπέδου της 77ης Συνόδου ΓΣΗΕ
- Επίσκεψη του Υπουργού Υγείας του Κοσόβου κ. Rifat Latifi στην Ελλάδα, 20-22 Σεπτεμβρίου 2022. Οργανώθηκαν επισκέψεις σε Θριάσιο Γενικό Νοσοκομείο Ελευσίνας, στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο και στο Γενικό Νοσοκομείο Θώρακος «Η Σωτηρία»
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών σε Βαρσοβία, 5 Οκτωβρίου 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών στο Κίεβο, 19 Οκτωβρίου 2022
- Συνάντηση Πρωθυπουργού με τον Καγκελάριο της Γερμανίας στην Αθήνα, 27 Οκτωβρίου 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών Λιθουανίας στην Αθήνα, 31 Οκτωβρίου 2022
- Συνάντηση Υπουργού Εξωτερικών με Ολλανδό ομόλογό του στην Αθήνα, 31 Οκτωβρίου 2022
- Επίσημη επίσκεψη βασιλικού ζεύγους Ολλανδίας στην Ελλάδα - Συνάντηση με κυρία Πρόεδρο της Δημοκρατίας στην Αθήνα, 30 Οκτωβρίου-2 Νοεμβρίου 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών στον Νίγηρα, 2 Νοεμβρίου 2022
- Συνάντηση Υπουργού Εξωτερικών με ομόλογό του Βελγίου στην Αθήνα, 11 Νοεμβρίου 2022
- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών Λιβάνου στην Αθήνα, 11 Νοεμβρίου 2022

- Επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών σε Ρώμη, 16 Νοεμβρίου 2022
- Συμμετοχή Πρωθυπουργού σε Τριμερή Σύνοδο Κορυφής Ελλάδας-Κύπρου-Ιορδανίας στη Λευκωσία, 21 Νοεμβρίου 2022

(η) Ομάδες Εργασίας Συμβουλίου Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Η Ζ' Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακής και Ανθρωπιστικής Αρωγής παρακολούθησε ενεργά τις εργασίες των πιο κάτω Ομάδων Εργασίας (WPs) του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- Ομάδα Εργασίας για την Αναπτυξιακή Συνεργασία και τις Διεθνείς Εταιρικές Σχέσεις (WP on Development Cooperation and International Partnerships/CODEV-PI)
- Ομάδα Εργασίας για την Ατζέντα 2030 (WP Agenda 2030)
- Ομάδα Εργασίας για τις χώρες της Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού (AKE) - ΕΕ (WP Africa, Caribbean and Pacific (ACP) – EU)
- Ομάδα Εργασίας για θέματα Ανθρωπιστικής και Επισιτιστικής βοήθειας (WP COHAFA)

2. Συμμετείχε στην Επιτροπή του Μέσου Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη/Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument - Global Europe (NDICI-GE), Συνθέσεις Υποσαχάριας Αφρικής, Ασίας-Ειρηνικού και Παγκόσμιων Προκλήσεων.

Το NDICI-GE (2021-2027) είναι το νέο χρηματοδοτικό μέσο αναπτυξιακής συνεργασίας και εταιρικότητας της ΕΕ με τον υπόλοιπο κόσμο. Αποτελεί συνένωση και αναβάθμιση εργαλείων της προηγούμενης χρηματοδοτικής περιόδου (2014-2020) και ενσωμάτωσής τους στον ενωσιακό προϋπολογισμό, δημιουργώντας ένα ενοποιημένο μέσο εξωτερικής παρουσίας της ΕΕ και συνεργασίας με τους διεθνείς εταίρους, ύψους 79,46 δισ. Ευρώ. Η έμφαση του Μηχανισμού ωστόσο βρίσκεται στην αναπτυξιακή διάσταση, όπως καταδεικνύει το γεγονός ότι τουλάχιστον 93% της κατανομής του Μηχανισμού πρέπει να καταγράφεται ως Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια.

Η Επιτροπή NDICI-GE συνεδριάζει σε τέσσερις γεωγραφικές συνθέσεις (Γειτονία, Υποσαχάρια Αφρική, Ασία και Ειρηνικός, Αμερική και Καραϊβική) και πέντε θεματικές συνθέσεις (Ανθρώπινα Δικαιώματα και Δημοκρατία, Οργανισμοί της Κοινωνίας των Πολιτών, Ειρήνη-Σταθερότητα και Αποτροπή Συγκρούσεων, Παγκόσμιες Προκλήσεις, Ταχεία Απόκριση και Ανάγκες Εξωτερικής Πολιτικής της ΕΕ). Στην Επιτροπή NDICI-GE, υπό τις διάφορες συνθέσεις της, συμμετέχουν εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών-μελών. Η Επιτροπή NDICI-GE εγκρίνει τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα καθώς και τα ετήσια σχέδια δράσης ανά χώρα και θέμα, τα περιφερειακά προγράμματα και τις δράσεις που περιλαμβάνονται σε αυτά.

Σημαντικό μέρος των προγραμμάτων αφορούν τις εμβληματικές πρωτοβουλίες “Team Europe Initiatives” (TEIs), οι οποίες στόχο έχουν να συγκεράσουν τη χρηματοδότηση της ΕΕ με χρηματοδοτήσεις και αναπτυξιακές δράσεις των κρατών μελών και των αναπτυξιακών τραπεζών σε ένα συνεκτικό πλαίσιο παρέμβασης, προς επίτευξη σημαντικού αναπτυξιακού αντίκτυπου.

3. Προετοίμασε θέσεις για το νέο πλαίσιο σχέσεων ΕΕ-Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού/ΑΚΕ (post-Cotonou).

(θ) Δεύτερη Επιτροπή ΟΗΕ (Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή)⁵ - Λοιπές Συναντήσεις Υψηλού Επιπέδου ΟΗΕ

1. Η Ζ' Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακής και Ανθρωπιστικής Αρωγής προετοίμασε θέσεις και παρεμβάσεις για την Δεύτερη Επιτροπή ΟΗΕ (Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή) και λοιπές Συναντήσεις Υψηλού Επιπέδου του ΟΗΕ:

- 1^η τακτική Σύνοδος Εκτελεστικού Συμβουλίου Αναπτυξιακού Προγράμματος Ηνωμένων Εθνών (UNDP)/Ταμείου Ηνωμένων Εθνών για τον Πληθυσμό (UNFPA)/Γραφείου Ηνωμένων Εθνών για Επιχειρησιακές Υπηρεσίες (UNOPS) (31 Ιανουαρίου-4 Φεβρουαρίου 2022)
- 60^η Σύνοδος Επιτροπής Κοινωνικής Ανάπτυξης (Νέα Υόρκη, 7-16 Φεβρουαρίου 2022)
- Φόρουμ Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου για την παρακολούθηση της Χρηματοδότησης της Ανάπτυξης (ECOSOC Forum on Financing for Development follow-up, εν συντομία FfD Forum) (Νέα Υόρκη, 25 Απριλίου 2022)
- Στο πλαίσιο του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου (ECOSOC), συμμετοχή σε 7ο Ετήσιο Φόρουμ για την Επιστήμη, την Τεχνολογία και την Καινοτομία για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (Annual Multi-stakeholder Forum on Science, Technology and Innovation for the sustainable Development Goals) (5-6 Μαΐου 2022)
- Συνάντηση Υψηλού Επιπέδου για την Παγκόσμια Επισιτιστική Κρίση (Νέα Υόρκη, 18 Ιουλίου 2022)
- Καθιερωμένη ετήσια ανοικτή συζήτηση σε Συμβούλιο Ασφαλείας ΗΕ με θέμα Προστασία Αμάχων σε πλαίσιο Ένόπλων Συγκρούσεων
- Εβδομάδα Υψηλού Επιπέδου 77^{ης} ΓΣΗΕ (20-26 Σεπτεμβρίου 2022)

⁵ Economic and Financial Committee.

2. Δεύτερη Εθελοντική Εθνική Αξιολόγηση Ελλάδας στο Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Η δεύτερη Εθελοντική Εθνική Αξιολόγηση/ Voluntary National Review (VNR) της Ελλάδας για την υλοποίηση της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη παρουσιάστηκε, αρμοδίως, στις 12 Ιουλίου 2022, στο πλαίσιο του Πολιτικού Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου (UN High Level Political Forum for Sustainable Development 2022) του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (5-15 Ιουλίου 2022).

Το δεύτερο VNR της Ελλάδας ανέδειξε τις προκλήσεις και τις στρατηγικές που σχετίζονται με τρεις διαδοχικές κρίσεις: τον απόηχο της δεκαετούς εθνικής ύφεσης, με τα επίμονα οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα που προκάλεσε, την επακόλουθη πανδημία COVID-19, η οποία άσκησε σημαντική πίεση στο εθνικό σύστημα υγείας και την οικονομία, καθώς και τις επιπτώσεις του ξεσπάσματος ενός πολέμου στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Η όλη διαδικασία του VNR καθοδηγήθηκε από μια Ομάδα Εργασίας που συστάθηκε το 2021 στο πλαίσιο της Προεδρίας της Κυβέρνησης, σε στενή συνεργασία και διαβούλευση με όλα τα Υπουργεία, την Ελληνική Στατιστική Αρχή και βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένου του Ελληνικού Κοινοβουλίου, των περιφερειακών/τοπικών αρχών, των κοινωνικών εταίρων και την κοινωνία των πολιτών, με γνώμονα μια προσέγγιση συνόλου κυβέρνησης (whole-of-government) και συνόλου κοινωνίας (whole-of-society).

3. Διαμόρφωση και αποστολή θέσεων εν όψει υιοθέτησης σχεδίων Αποφάσεων σε Γενική Συνέλευση ΗΕ (ενδεικτικά):

- ο Ολομέλεια ΓΣΗΕ: Σχέδιο Απόφασης με θέμα Ενίσχυση Συντονισμού Παροχής Επείγουσας Ανθρωπιστικής Βοήθειας ΗΕ/ Strengthening the Coordination of Emergency Humanitarian Assistance of the United Nations – Omnibus Resolution
- ο Δεύτερη Επιτροπή 77ης ΓΣΗΕ: Σχέδιο Απόφασης ΓΣΗΕ, με θέμα Επιχειρηματικότητα για Βιώσιμη Ανάπτυξη (Entrepreneurship for Sustainable Development)

4. Συμπλήρωση ερωτηματολογίου Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις πολιτικές μείωσης του ψηφιακού χάσματος για τη νεολαία, σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία

5. Διαβίβαση δεδομένων για την κατάρτιση έκθεσης της χώρας, στο πλαίσιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της ερημοποίησης

6. Διαβίβαση θέσεων στη Ομάδα Εργασίας του Συμβουλίου WP Agenda 2030 αναφορικά με κύρια στοιχεία (key elements) της τοποθέτησης της ΕΕ στο Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των ΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (HLPF) του 2022

(i) Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας/Development Assistance Committee (DAC)/ΟΟΣΑ

1. Η Ζ' Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακής και Ανθρωπιστικής Αρωγής προετοίμασε υπηρεσιακούς φακέλους και θέσεις ή/και εκπροσώπησε την χώρα μας στις ακόλουθες συναντήσεις της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας/Development Assistance Committee (DAC) του ΟΟΣΑ:

(α) Ετήσια συνάντηση Υπουργικού Επιπέδου "Tidewater" με τη συμμετοχή κ. Ζ' Γενικού Διευθυντή (Neuchâtel, 14-15 Ιουνίου 2022). Η ετήσια συνάντηση "Tidewater⁶", η οποία διοργανώνεται ετησίως από την DAC/ΟΟΣΑ (μορφή Chatham House), επικεντρώνεται σε επίκαιρα και σημαντικά ζητήματα αναπτυξιακής συνεργασίας. Στη συνάντηση συμμετείχαν Υπουργοί Αναπτυξιακής Συνεργασίας, επικεφαλής οργανισμών αναπτυξιακής βοήθειας (aid agencies), καθώς και άλλοι υψηλόβαθμοι εκπρόσωποι των μελών της DAC. Κύριες θεματικές της συνάντησης ήταν οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις του πολέμου της Ρωσίας εναντίον της Ουκρανίας και η χρηματοδότηση της ανάπτυξης υπό το πρίσμα των πολλαπλών κρίσεων, καθώς και η κλιματική αλλαγή.

(β) Συνάντηση Ανωτέρων Υπαλλήλων (Senior-Level Meeting/SLM) της DAC/ΟΟΣΑ (18-19 Ιανουαρίου 2022)

(γ) Υπουργική Διάσκεψη ΟΟΣΑ (OECD MCM 2022): "The Future We Want: Better Policies for the Next Generation and a Sustainable Transition", (9-10 Ιουνίου 2022)

(δ) Μηνιαίες Τακτικές Συναντήσεις μελών DAC

(ε) Ομάδα Εργασίας Στατιστικής (WP-STAT)

(στ) Συμμετοχή στα Δίκτυα ENVIRONET και GENDERNET

2. Πραγματοποιήθηκε η Ενδιάμεση Επιθεώρηση (Mid-Term Review) του ελληνικού συστήματος διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας από Επιθεωρητές της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (DAC) του ΟΟΣΑ, στις 28 Νοεμβρίου 2022. Στόχος της Ενδιάμεσης Επιθεώρησης ήταν η εξέταση της προόδου της χώρας ως προς την υλοποίηση των Συστάσεων της 4ης Επιθεώρησης (Peer Review) του ελληνικού συστήματος διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας (Απρίλιος-Νοέμβριος 2018), της οποίας τα αποτελέσματα δημοσιεύθηκαν, υπό μορφήν τελικής Έκθεσης⁷, το 2019.

3. Τα μέλη της DAC/ΟΟΣΑ είναι υποχρεωμένα να υποβάλλονται σε αξιολόγηση (Peer review) του συστήματος αναπτυξιακής συνεργασίας τους, κάθε 5-6 χρόνια, αλλά και να συμμετέχουν ως εξεταστές στις Επιθεωρήσεις άλλων μελών. Οι Επιθεωρήσεις επιδιώκουν να βελτιώσουν την ποιότητα και

⁶ Η ονομασία προέρχεται από το Tidewater Inn (Easton, Maryland), όπου πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνεδρίαση το 1968.

⁷ Βλ. ιστοσελίδα: <https://www.oecd.org/dac/oecd-development-co-operation-peer-reviews-greece-2019-9789264311893-en.htm>.

την αποτελεσματικότητα των συστημάτων αναπτυξιακής συνεργασίας, σε κάθε επίπεδο, μέσω ενός συνδυασμού λογοδοσίας, ανταλλαγής εμπειριών και μεταφοράς τεχνογνωσίας. Ως εξεταστές ορίζονται δύο μέλη της DAC, τα οποία, ομού με τους επιθεωρητές της Γραμματείας της Επιτροπής, απαρτίζουν την ομάδα αξιολόγησης. Η Ελλάδα και η Ισλανδία ορίστηκαν ως εξετάστριες χώρες στην πρώτη Επιθεώρηση (Peer review) του συστήματος αναπτυξιακής συνεργασίας της Ουγγαρίας (Μάρτιος-Νοέμβριος 2022). Η διαδικασία της Επιθεώρησης προέβλεπε, μεταξύ άλλων, εξαήμερη επιτόπια επίσκεψη της ομάδας αξιολόγησης στη Βουδαπέστη (20-24 Ιουνίου 2022), συμμετοχή στην προετοιμασία της τελικής Έκθεσης της DAC/ΟΟΣΑ για το αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Ουγγαρίας "Review of the Development Cooperation Policies and Programmes of Hungary"⁸ και συμμετοχή στην παρουσίαση των τελικών αποτελεσμάτων της Επιθεώρησης, κατά την 1116η τακτική συνάντηση της DAC (30.11.2022).

4. Συμμετοχή στην ψηφοφορία για την ανάδειξη του νέου Προέδρου της DAC/ΟΟΣΑ

5. Στο πλαίσιο των εργασιών της Ομάδας Εργασίας για τη Συνοχή Πολιτικών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, εντός της Διεύθυνσης Δημόσιας Διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ (Policy Coherence for Sustainable Development (PCSD)/OECD Public Governance), εκπονήθηκε έρευνα σχετικά με τις θεσμικές ικανότητες και τα εργαλεία για την ενίσχυση της συνοχής των πολιτικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάστηκαν στις 29 Απριλίου 2022 με ειδικό κεφάλαιο για τη χώρα μας, βάσει στοιχείων, τα οποία υποβλήθηκαν από την Υπηρεσία μας.

(ια) Εμβληματικές Πρωτοβουλίες "Team Europe Initiatives" (TEIs)

Η προσέγγιση Team Europe, η οποία προέκυψε από την ανάγκη συλλογικής απόκρισης της ΕΕ και των κ-μ στην πανδημία COVID-19, μετεξελίχθηκε σε πυξίδα της Ένωσης κατά την άσκηση προγραμματισμού της εξωτερικής δράσης της για την περίοδο 2021-2027, προκειμένου να ενισχυθεί η εμφάνεια των δράσεων της ΕΕ και των κ-μ στις αναπτυσσόμενες χώρες. Στο πλαίσιο της προσέγγισης αυτής, εξέχουσα σημασία αποκτούν οι εμβληματικές «πρωτοβουλίες Team Europe» (Team Europe Initiatives/TEIs), ως έργα με μακροπρόθεσμο μετασχηματιστικό αντίκτυπο στις χώρες εταίρους, τα οποία εστιάζουν σε αναγνωρισμένους από την ΕΕ και τα κράτη-μέλη τομείς προτεραιότητας και εναρμονίζονται με τα εθνικά σχέδια ανάπτυξης των χωρών εταίρων. Με στόχο την ανάδειξη της ελληνικής παρουσίας στη διαμόρφωση αναπτυξιακού αντικτύπου στις χώρες αυτές, πραγματοποιήθηκαν επαφές με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τις Αντιπροσωπείες της ΕΕ στο Ερεβάν και Κάιρο και με σειρά Υπουργείων για

⁸ Βλ. ιστοσελίδα: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/ec7d67f1-en/1/3/1/index.html?itemId=/content/publication/ec7d67f1-en&csp=949ab00713e6665be9eb39c8f8099ba3&itemIGO=oecd&itemContentType=book>.

διαμόρφωση ελληνικής θέσης και διερεύνηση συμμετοχής σε επιλεγμένες εμβληματικές ΤΕΙs. Στο ίδιο πλαίσιο, πραγματοποιήθηκε σειρά συναντήσεων με Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθώς και με ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, κατά την περίοδο Φεβρουαρίου-Μαρτίου 2022. Κατεγράφησαν δε οι δυνατότητες ελληνικής συμμετοχής σε επιλεγμένες ΤΕΙs στην Αφρική.

(ιβ) Άλλες Δράσεις

1. Η Ζ' Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακής και Ανθρωπιστικής Αρωγής προετοίμασε υπηρεσιακούς φακέλους και θέσεις ή/και εκπροσώπησε την χώρα μας στις ακόλουθες συναντήσεις:

- Περιφερειακή Συνάντηση Δωρητών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης στο πλαίσιο της Στρατηγικής Νοτιοανατολικής Ευρώπης 2030/SEE 2030 (28 Μαρτίου 2022)
- Σύνοδος Κορυφής της Διαδικασίας Συνεργασίας Νοτιοανατολικής Ευρώπης/South East European Cooperation Process/SEECP (Θεσσαλονίκη, 10 Ιουνίου 2022)
- Δεύτερη Συνάντηση της Επιτροπής Παρακολούθησης της Στρατηγικής SEE 2030 (Θεσσαλονίκη, 7 Ιουνίου 2022)
- Συμμετοχή σε διαδικτυακό σεμινάριο για την αναπτυξιακή βοήθεια, στο πλαίσιο συνεργασίας της Αντιπροσωπείας ΕΕ στο Πεκίνο και της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας της Κίνας, 31 Μαΐου 2022 - Παρουσίαση του ελληνικού συστήματος διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας
- Γεύμα εργασίας του Περιφερειακού Συμβουλίου Συνεργασίας (RCC) της Διαδικασίας Συνεργασίας Νοτιοανατολικής Ευρώπης (SEECP), στο πλαίσιο της Εβδομάδας Υψηλού Επιπέδου 77^{ης} Συνόδου ΓΣΗΕ (Νέα Υόρκη, 23 Σεπτεμβρίου 2022)
- Διεθνές Φόρουμ με θέμα «Ανάπτυξη πολυμερών οικονομικών σχέσεων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την περιοχή του Δούναβη στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης» (Ιάσιο, 18-19 Οκτωβρίου 2022)
- Ομάδα Εργασίας για τις Εξωτερικές Πτυχές του Ασύλου και της Μετανάστευσης/EMWP (6 Σεπτεμβρίου 2022) - Έκθεση πεπραγμένων
- Διαμόρφωση θέσεων (ενδεικτικά) ως προς: (α) την αναπτυξιακή βοήθεια προς χώρες της Αφρικής, (β) την Παγκόσμια Πρωτοβουλία Ανάπτυξης της Κίνας (Global Development Initiative), (γ) τη βελτίωση της ευρωπαϊκής χρηματοοικονομικής αρχιτεκτονικής για την ανάπτυξη, (δ) τη παρακολούθηση της Χρηματοδότησης της Ανάπτυξης (ECOSOC Forum on Financing for Development/FfD follow-up), κείμενο συμπερασμάτων, (ε) την επαναδιοχέτευση των Ειδικών Τραβηκτικών Δικαιωμάτων (Special Drawing Rights) του ΔΝΤ στο Καταπιστευματικό

Ταμείο για τη Μείωση της Φτώχειας και την Ανάπτυξη (PRGT), (στ) τις πολυμερείς πρωτοβουλίες για επισιτιστική ασφάλεια/Multilateral Initiatives for Food Security στο πλαίσιο της παρουσίασης του Παγκόσμιου Επισιτιστικού Προγράμματος των ΗΕ, (ζ) τη συμμετοχή της Ελλάδας στην Αφρικανική Τράπεζα Ανάπτυξης

- Ενδεικτικά, αναφέρουμε υποβληθείσες θέσεις επί Συμπερασμάτων Συμβουλίου (Council Conclusions) για (i) την Ευρωπαϊκή Χρηματοοικονομική Αρχιτεκτονική (the European Financial Architecture for Development), (ii) τη Στρατηγική της ΕΕ για την Παγκόσμια Υγεία (EU Global Health Strategy), (iii) την Επισιτιστική Ασφάλεια στο πλαίσιο της «Ομάδας Ευρώπη» (Team Europe Global Food Security Response), (iv) την Αναθεωρημένη Εταιρική Σχέση της ΕΕ με τις Λιγότερο Ανεπτυγμένες Χώρες, (v) την Ψηφιοποίηση για την Ανάπτυξη (Digital for Development), (vi) τον Μετασχηματιστικό Ρόλο της Εκπαίδευσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τον Παγκοσμιοποιημένο Πολίτη ως Μέσο για την Επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (The Transformative Role of Education for Sustainable Development and Global Citizen as an Instrumental Tool for the Achievement of Sustainable Development Goals), (vii) την Μείωση Κίνδυνου Καταστροφών στη Εξωτερική Δράση της ΕΕ (Disaster Risk Reduction in EU External Action), (viii) την Ετήσια Έκθεση 2022 προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Στόχους Αναπτυξιακής Βοήθειας της ΕΕ (Annual Report 2022 to the European Council on EU Development Aid Targets).
- Παρουσίαση του Συστήματος Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας της Ελλάδας σε Φοιτητές του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (6 Μαΐου 2022 και 12 Δεκεμβρίου 2022)
- Επανασχεδιασμός της ιστοσελίδας της Ζ' Γενικής Διεύθυνσης (<https://hellenicaid.mfa.gr/>) και τακτική τροφοδότησή της με νέο περιεχόμενο
- Εκπόνηση της Ετήσιας Έκθεσης 2021 (ελληνική και αγγλική)

(ιγ) Προοπτικές Υπηρεσίας

Στο πλαίσιο της πρότασης της Υπηρεσίας από το 2021 για σύσταση φορέα υλοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων με την επωνυμία Hellenic Aid Agency, το οποίο θα αποτελέσει τον εκτελεστικό βραχίονα του διμερούς προγράμματος αναπτυξιακής συνεργασίας με μορφή ΑΕ ή ΝΠΙΔ, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εξωτερικών, πραγματοποιήθηκαν διμερείς επαφές της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας του ΟΟΣΑ με αρμόδια στελέχη της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (DAC) του ΟΟΣΑ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG INTPA) και του "Practitioners' Network" (δικτύου για την Ευρωπαϊκή Αναπτυξιακή Συνεργασία). Επιπλέον, η PricewaterhouseCoopers (PwC), εταιρεία την οποία επέλεξε η DG Reform για παροχή τεχνικής

βοήθειας στο Υπουργείο Εξωτερικών, στα συμπεράσματα και τις συστάσεις της σχετικής έκθεσής της για την «Υποστήριξη οργανωτικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού Ζ' Γενικής Διεύθυνσης», επιβεβαίωσε το 2022 την ανάγκη σύστασης ενός τέτοιου φορέα.

(ιδ) Νομοθετικό Πλαίσιο

Η Ζ' Γενική Διεύθυνση ολοκλήρωσε, σε συνεργασία με το Γραφείο Νομικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εξωτερικών, την επεξεργασία τριών Προεδρικών Διαταγμάτων: (i) για την οργάνωση, στελέχωση και λειτουργία της Υπηρεσίας, (ii) για την εγγραφή φορέων της κοινωνίας των πολιτών στο Μητρώο της και (iii) για τη σύναψη διμερών και περιφερειακών συμφωνιών αναπτυξιακής συνεργασίας με εταίρους μας στην ΕΕ και την DAC/ΟΟΣΑ.

(ιε) Δικαστικές Διαφορές

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Ζ' Γενική Διεύθυνση συνέταξε σε σειρά περιπτώσεων εκθέσεις με θέσεις της Υπηρεσίας, στο πλαίσιο ένδικων διαφορών με αντισυμβαλλόμενες ΜΚΟ.

Στο πλαίσιο αυτό, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, σε συνέχεια αλληλογραφίας και σχετικού ερωτήματος που του υποβλήθηκε, απεφάνθη ότι η αρμόδια υπηρεσία για τον καταλογισμό ποσών σε βάρος υπολόγων για δημοσιονομικώς τακτοποιηθέντα προγράμματα ανήκει στη Γενική Επιθεώρηση του Υπουργείου Εξωτερικών, επιλύοντας σχετική διαφορά που είχε ανακύψει. Ακολουθώντας η Υπηρεσία συνεργάστηκε με την αρμόδια Διεύθυνση και την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, παρέχοντας σε αυτές τα απαιτούμενα για τις ενέργειές τους στοιχεία.

Περαιτέρω, η Ζ' Γενική Διεύθυνση, οσάκις της ζητήθηκε, ενημέρωσε την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου επί σχετικών υποθέσεων και απάντησε σε αντίστοιχα ερωτήματα που της υποβλήθηκαν από έτερα Υπουργεία.

(ιστ) Αλληλογραφία με Υποδίκους - Παροχή Στοιχείων

Οσάκις της ζητήθηκε, η Ζ' Γενική Διεύθυνση παρείχε σε υπόδικα πρώην στελέχη της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας στοιχεία, ενόψει εκδίκασης των υποθέσεών τους. Ομοίως, συνέταξε τεκμηριωμένες απαντήσεις σε επιστολές που της εστάλησαν από υποδίκους, αναφορικά με την ποινική τους δίωξη από τις εισαγγελικές Αρχές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Δεύτερη ελληνική δωρεά -150.000 δόσεων- εμβολίων κατά του ιού Covid-19 προς την Γκαμπόν (6.1.2022) και ελληνική δωρεά 35.000 εμβολίων προς την Αρμενία (23.2.2022), ως ένδειξη αλληλεγγύης και δέσμευσης χώρας μας να συμβάλει ενεργά στην καταπολέμηση της πανδημίας

Ελληνική δωρεά 193.020 εμβολίων προς το Ιράν (12.1.2022) για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19, ως ένδειξη αλληλεγγύης και δέσμευσης χώρας μας να συμβάλει ενεργά στην καταπολέμηση της πανδημίας

Εικόνες από επίσκεψη Υπουργού Εξωτερικών, κ. Νίκου Δένδια, στην Οδησό (3.4.2022), για την παράδοση ανθρωπιστικής βοήθειας προς στήριξη του πληθυσμού και της ελληνικής ομογένειας της πόλης (στην αποστολή συμμετείχε, επίσης, ο Ζ' Γενικός Διευθυντής Αναπτυξιακής και Ανθρωπιστικής Αρωγής, κ. Αλέξανδρος Διακόπουλος)

Από ενημερωτική ημερίδα προς φοιτητές Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (6.5.2022)

Αναχώρηση της 9ης ανθρωπιστικής αποστολής του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού (ΕΕΣ) στην Ουκρανία προς ενίσχυση των πληγέντων του πολέμου (21.9.2022)

Από εκδήλωση παρουσίασης της συνεισφοράς της Ελλάδας στο πρόγραμμα του Παγκόσμιου Επισιτιστικού Προγράμματος (World Food Programme/WFP) Ηνωμένων Εθνών για την αποκατάσταση του λιμένα της πόλης, στο πλαίσιο επίσκεψης του Υπουργού Εξωτερικών, κ. Νίκου Δένδια, στην Βεγγάζη (17.11.2022)